Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 259 (10.936). Львів неділя 21. листопада 1926. Poczłowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Народній Зїзд.

II. Конгрес Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Львів, 20. листопада 1926.

Українське Національно-Демократичне Обєднання, що в дні 11. липня 1925 року стало висловом концентрації розпорошених українських національних сил, вчора відбуло свій II-ий конгрес. Коли I-ший конгрес з 11. липня 1925 зводив під спільний знаменник розпорошені сили українського націоналізму, то II-ий конгрес з 19. листопада 1926 р. був виразником їх концентраційного ділання. На жаль, як виявив вчорашній конгрес, не всі національні сили на протязі ділького півтора року перейшли через концентраційне горнило. На Нар. Зїзді зазначилися й деякі ухили від спільного знаменника, на щастя, не ідеольогічно-рішаючого значіння.

Провід Українського Нац.-Демократ. Обєднання з великим напруженням та одночасно з повним спокоєм вижидав партійного конгресу і оцінки своєї півторарічної діяльности. Бо — не зважаючи на непереможні труднощі і уявлені супротивні тенденції, той провід зробив у границях можливости все, щоби сцементувати розбитий український національний табор, щоби звязати його провідною думкою не лише ідеольогічного, але й тактичного характеру. І треба справедливість віддати партійним чинникам, які зуміли оцінити повну посвяти діяльність Обєднання і віддати належну пошану і признання його проводові.

Народній Зїзд, найвищу установу Українського Національно-Демократичного Обєднання скликано на 19-ого і 20-ого листопада в. р. до Львова. Явилося на нього 217 вибраних і умандатованих делегатів з усіх повітів Галичини і з деяких повітів Волині, репрезентуючи — без пересади — величезну більшість українського населення під Польщею.

Бажаючи за всяку ціну відбути Нар. Зїзд і бажаючи охоронитися від всяких можливих несподіванок з боку польської влади, призначено Нар. Зїзд на будень, на пятницю 19-го і суботу 20-го листопада. Не зважаючи на недогідність вибраного речинця, на Зїзд явилося 217 умандатованих делегатів, у чому половина селян.

Пятниця 19. листопада. Ясний, сонячний ранок. Вулицею Сикстуською і Коперника з усіх усюдів надтягають делегати до салі Лисенка. Окремо приходить делегація північно-західних українських земель під проводом сен. Черкавського і послів Хруцького, Козубського і Любарського. Скоро заповнюється велика саля Музичного Тов. ім. Лисенка.

Відкриття Нар. Зїзду.

Точно в год. 10. відкриває Нар. Зїзд голова У. Н. Д. О. д-р Дмитро Левицький. В глибоко спочутливій промові згадує він теплими словами всіх тих народніх героїв, що в боротьбі за краще завтра нації зложили свої буйні голови, а потім віддає належну пошану тим членам, що померли від часу попереднього Народнього Зїзду. Народній помяник за короткий час заповнився іменами д-ра Евг. Левицького, Михайла Губчака, Василя Яворського, о. Івана Волянського, Семена Наливайка, о. Івана Олесницького, Яця Олексовського, Захара Скварка, д-ра Михайла Короля, Любомира Рожанського, Івана Бориса, Володимира Домбровського, Володимира Левицького, Івана Загаєвича, Сидора Кузика, о. Юлія Левицького, о. Якова Косоноцького, о. д-ра Івана Гробельського, Олекси Пелевського, Тита Збачівського, о. Евстахія Цурковського, д-ра Луки Сафіяна. Присутні вислухали стоячи згадки про померших.

З черги згадує промовець сердечними словами наших стрільців-скитальців, що донині кадяються по цілому світі, як також тих наших передових громадян, що були вязанями нашого основного змагання, а саме: д-ра Евгена Петрушевича, д-ра Василя Панейка, д-ра Льонгина Цегельського, Володимира Сінгалевича і д-ра Романа Перфецького.

Після тої привітної промови вибрано президію в складі: д-р Володимир Загайкевич — голова, пос. Борис Козубський, о. Степан Онишкевич, Іван Небиловець, о. Олександер Стефанович — заступники, ред. М. Струтинський, ред. О. Кузьма і студ. Дм. Ерстенюк — секретарі.

Політичне положення.

Голова Зїзду дякує за вибір і подає порядок нарад.

З черги забірає голос голова УНДО. д-р Дмитро Левицький і виголошує основний реферат про політичне положення українського народу на всіх його землях. Бесідник змальовує політичні, економічні й культурні відносини, що заіснували на українських землях під Польщею і на українських землях під Румунією і Чехословаччиною. З окрема обговорює він положення на Радянській Україні. Опісля референт подає головні напрямні праці УНДО. за час від його існування, себто від 11. липня 1925 р., над відбудовою національного фронту. Ця праця зводилася до вироблення ідеольогії партії, до тісного обєднання ріжних національних груп, з яких повстало Обєднання, до віднови й розбудови партійних організацій як у Галичині, так і на північно-західних українських землях, а далі до співпраці з иншими поневоленими народами і на інформаційно-пропагандистичній акції на міжнароднім форумі. При кінці своєї промови бесідник представляє найближчі завдання партії.

Реферат шан. голови УНДО. приймають присутні гучними оплесками.

Діяльність і організація УНДО.

З черги виголошує організаційний реферат і подрібний звіт з діяльности УНДО. гол. секретар УНДО. п. Володимир Целевич. Референт змальовує акцію в справі шкільній, земельній, у справі амнестії для політичних вязнів, а далі у справі співпраці з поневоленими народами, в справі нашої акції на міжнародній арені й у всіх тих пекучих справах нашого життя, що їх приносив кожний день. Окремо представляє бесідник організаційну працю Обєднання, яке зробило 101 великих віч, відбуло 52 Повітових Народніх Зїздів, давало правні поради своїм членам і вислало й одержало разом 5.954 писем. Потім подає організаційну схему партії по окремих воєвідствах і округах, з чого виходить, що в тернопільському воєвідстві переведено організацію партії у всіх повітах, а у львівському воєвідстві в 16 повітах (не переведено в 4 повітах: Чесанів, Устрики, Ярослав, Ліско). Найслабше представляється партійна організація УНДО. в станиславівському воєвідстві, де є 9 повітів зорганізованих, а 6 незорганізованих. Вкінці шан. референт представляє ті найважніщі справи, яким мусить присвятити свою увагу УНДО. в найближчому часі.

Програмові справи.

З поясненнями до програми УНДО. виступає ред. Василь Мудрий. Шан. референт у знаменито обробленім рефераті представляє Зїздові все те, що вимагало якогонебудь вияснення в програмі партії. Висновки бесідника прийнято гучними оплесками. Реферат п. Мудрого повинен рішучо появитися друком.

Вибір комісії-матки.

Після того приступлено до вибору комісії-матки, яка малаб намітити членів Центрального Комітету. До комісії матки ввійшли: д-р Антін Горбачевський з Чорткова, о. мітр. Тит. Войнаровський зі Львова, п. Гринь Тершаковець з Рудеччини, пос. Борис Козубський, п. Михайло Стефанівський зі Львова, д-р Володимир Бемко з Бережан, ред. Михайло Струтинський з Перемишля, п-і Макарушкова Евгенія зі Львова, ред. Дмитро Паліїв зі Львова.

Дискусія.

Після короткої перерви над виголошеними рефератами перший забирає слово в дискусії д-р Володимир Бачинський. В довшій промові обороняв бесідник відомі тези політики, проповідувані в органі „Політика".

В започаткованій дискусії далі промовляють, порушуючи преважні питання нашого сучасного життя-буття, пп. Вол. Целевич, Зиновій Диденко, д-р Вол. Бачинський, о. Фіголь, о. д-р Іщак, д-р Филип Евин, сел. Мельник (Сокальщина) і п. Багрій.

Доповнення організаційного статуту.

З черги присвячено увагу пропонованим змінам організаційного статуту партії. Після довшої дискусії принято пропозиції р-ф. В. Целевича щодо доповнення Центрального Комітету 10 (десятьма) кандидатами (заступниками членів ЦК.), щодо постанови про викреслення з ЦК. тих членів, що не являться на трьох чергових засіданнях без оправдання і кворум, вимагане до комплету засідань і важности ухвали.

Опісля присвячено увагу Нар. Комітетові (ширшій управі партії) та Партійному Судові. А саме знесено „вірилістів" Нар. Комітету, постановляючи, що ця установа складається з членів Центр. Комітету, голов і десигнованого члена Пов. Нар. Комітетів, членів Партійного Суду, кождочасних членів парляментарних установ і редакторів органів, стоячих на платформі УНДО, що є членами партії.

Пропозиція до Центр. Комітету.

В розгарі дискусії звляється на салі голова комісії-матки д-р Антін Горбачевський і за дозволом предсідника конгресу д-ра В. Загайкевича комунікує Зїздові, що комісія-матка пропонує вибрати до Центрального Комітету як членів: 1. д-ра Дмитра Левицького, 2. Володимира Целевича, 3. д-ра Степана Біляка (Городок), 4. д-ра Степана Барана (Тернопіль), 5. д-ра Михайла Волошина, 6. проф. Михайла Галущинського, 7. д-ра Володимира Загайкевича (Перемишль), 8. сел. Миколу Кузьмина (Озірна), 9. д-ра Альфреда Говиковича, 10. пос. Бориса Козубського, 11. о. прал. Леонтія Куницького, 12. д-ра Івана Курівця, 13. д-ра Олександра Марітчака, 14. ред. Василя Мудрого, 15. Івана Ліщинського, 16. о. Димяна Лопатинського, 17. дир. Остапа Луцького, 18. д-ра Юлія Олесницького, (Станиславів), 19. о. Степана Онишкевича (Куповичі — Рудеччина), 20. д-ра Володимира Охримовича, 21. ред. Дмитра Паліїва, 22. о. Домета Садовського, 23. Михайла Стефанівського, 24. ред. Михайла Струтинського (Перемишль), 25. сел. Гриня Тершаківця Кліцко — Рудеччина), 26. д-ра Корнила Трояна (Ходорів), 27. пос. Сергія Хруцького, 28. сен. Михайла Черкавського, 29. Олексу Черкавського, 30. Мілєну Рудницьку, 31. сел. Юру Чукора (Печеніжин), 32. інж. Юліяна Павликовського, 33. Миколу Огродніка, 34. сел. Степана Бандуру (Пуків — Рогатинщина), 35. Стефанію Барановську (Станиславів), 36. сел. Федора Назарчука (Дубенщина), 37. сел. Андрія Куника (Тернопільщина), 38. студ. Дмитра Ерстенюка, 39. студ. Зиновія Диденка і 40. пос. Семена Любарського (Грубешів).

На кандидатів (заступників членів Ц. К.) комісія-матка пропонує: 1. Зиновія Пелеєнського, 2. о. Івана Фединського (Любінь Великий), 3. д-ра Івана Ґижу, 4. д-ра Павла Лисяка, 5. інж. Миколу Творидла, 6. Олену Федак-Шепаровичеву, 7. Михайла Галібея, 8. Сергія Вишнівського (Волинь), 9. сел. Михайла Керногу (Підберізці — Львівщина) і 10. сел. Юрка Пастернака (Комарно).

Після короткої дискусії, в якій п. Арк. Малецький висловлює здивування, чому між запропонованими членами Центр. Комітету немає о. Ол. Стефановича, д-ра Фил. Евина, през. Юл. Романчука, Івана Кузьмича, д-ра Макса Левицького, д-ра Антона Горбачевського, Мир. Гаврисевича, о. д-ра Юрика і д-ра Ст. Витвицького, а о. Стефанович пропонує вставити до Центр. Комітету д-ра Костя Левицького, відбувається голосування після того, як деякі з пропонованих п. А. Малецьким кандидатів резиґнують з кандидатури (о. Стефанович, д-р Евин, д-р Горбачевський, о. д-р Юрик, д-р Ст. Витвицький).

Нар. Зїзд майже одноголосно (проти 7-мох голосів) вибірає до Центр. Комітету всіх членів і кандидатів, запропонованих комісією-маткою.

Партійний Суд.

До Партійного Суду комісія-матка пропонує 9-тьох членів, а саме: 1. д-ра Антона Горбачевського (Чортків), 2. о. мітрата Тита Войнаровського, 3. д-ра Ярослава Олесницького (Золочів), 4. дир. Миколу Заячківського 5. д-ра Мирослава Здерковського (Перемишлян), 6. дир. Ярослава Колтунюка, 7. д-ра Ярослава Селезінку (Радехів), 8. д-ра Евгена Щуровського (Винники) і 9. дир. Мирона Гаврисевича.

Предложений склад Партійного Суду вибрано одноголосно.

Дискусія над виголошеними рефератами продовжується.

З польських справ

Уряд ігнорує сойм дальше. — Ліквідація реорганізаційної комісії.

Варшава, 19. листопада 1926.

„Курєр Червони" повідомляє, що уряд постановив признати неіснуючими посольські і сенаторські інтерпеляції, зголошені підчас попередньої сесії. Представник уряду має бути присутній відтепер лише на засіданнях буджетової комісії. Зрештою уряд не висилатиме своїх представників на ніякі засідання инших комісій.

„Пшеґльонд Вечорни" повідомляє, що міністр внутрішніх справ на найближчому засіданні ради міністрів поставить внесення на скасування комісії для справ реорганізації державної адміністрації.

Мобілізація в Туреччині.

Льондон, 19. листопада 1926.

З Царгорода повідомляють, що турецький міністр війни видав приказ, щоби річники від 20. до 45. року життя були готові до мобілізаційних вправ. Речинець вправ держать у тайні.

Повстання в псковській ґубернії?

Варшава, 19. листопада 1926.

Польська преса повідомляє про повстання селян у псковській ґуб. Від 10. листопада в ґубернії стан облоги. Повстанці під проводом бувш. царських офіцерів розбили вчасти червоні війська. Повстанці розкидають летючки з підписом Миколи Миколаєвича. Військо розстріляло 20 осіб, між ними 12 царських офіцерів. Головнокомандуючого білоруських військ візвано до Москви, щоби виснив, чому допустив до повстання.

Кук іде до Москви.

Льондон, 19. листопада 1926.

На зборах комітету союзу шахтерів ухвалили приняти запрошення конгресу большовицьких професійних союзів. Як представника англійських шахтерів на той конгрес вибрано Кука. Він у грудні поїде до С. Р. С. Р.

Комун. революція в Джаві.

Льондон, 19. листопада 1926

В середущій Джаві зросла діяльність комуністів. Вони викликали заворушення на плянтаціях цукру. Телеграфічні получення перервані. Арештовано 20 осіб.

Зїзд „русских" у Львові.

Варшава, 19. листопада 1926

У Бересті на засіданні організаційного комітету „Русского Народного Обєдинения" ухвалено скликати до Львова 1-ий зїзд „Русского Нар. Обєдинения" в Польщі. Обговорювано теж справу православної церкви у Польщі.

Завішення „Української Громади".

Луцьк, 20. листопада 1926

(Тел.) На основі декрету президента Мосціцького завішено й „Українську Громаду", що стала виходити на місце замкненої „Громади". Готовий склад числа запечатано.

Хліб подорожів.

Львів, 20. листопада 1926.

На конференції у воєвідстві з представниками пекарів ухвалено підвишку ціни хліба на 1 сот. від кг. І так 1 кг. житнього хліба коштує в пекарні 61 сот., по крамницях 64. Ціни обовязують від нині. Маґістрат обіцює, що після цінникових конференцій управильнить ціни печива.

Біржа.

Гроші.

Долар у приватних оборотах 9·00—9·01.

Збіжжа.

Пшениця краєва двірська 50·25—51·25, пшениця краєва селянська 48·25—49·25, жито галицьке 37·75, 38·75.

нінги мусять відбуватися правильно і всі мусять бути присутні. 3) Слід перевести енергійно санацію дружини: позбутися з дружини манекінів, не керуючись ніякими оглядами.

Щодо „України", то є в ній 3 грачів, які гідні заступати наші барви, а саме: Мурський, Дахнівський, ну і воротар Реверa. Кінер — на мою думку — ще виробиться, а з двох-трьох при совіснім тренінгу можна також щось викресати; всіх инших слід перенести до 2-го складу. „Україна" має безумовно слабі крила, які треба конче змінити, як також середущу поміч (мотор цілої дружини). Ми повинні стягнути в ряди „України" таких грачів, як Савка (Чарні), Лесик (Погонь) і ин.

В тій справі можна би ще більше написати, але годі забирати дороге місце. Прицім звертаюся з апелем до Українського Спортового Союзу, щоби в якнайкоротшім часі скликав у цій справі анкету і запросив на неї представників усіх місцевих і замісцевих клюбів, як також симпатиків рідного спорту. Ця анкета повинна би приняти конкретні рішення в справі дальшої долі українського спорту.

Час не стоїть, перед нами зима, отже за той довгий час можна щось зробити, щоби з початком найближчого сезону не бути знову в безраднім положенню.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ" НА РІК 1927. Коломия 1926. Накладом часопису „Жіноча Доля".

Зміст: Календаріюм з порадами для жінок на кожний місяць. — На новий шлях (альманах): У. Кравченко: Про що співати? — К. Малицька: Про значіння власної преси для жіноцтва і як вона у нас розвивалася. — Одарка Романова: Легенда. — Ольга Ол. Дучимінська: Христос і поет. — М. Бачинська-Донцов: Розвиток наших жіночих товариств. — Марія Колцуняк: На бік, зневіро! — Савеля Стечишин: Жінка дома й поза домом. — Іванна Блажкевич: Незамітні героїні світової війни. — Сев. Кабаровська: Орел. — Олена Кисілевська: З подорожі по Швайцарії. — Олена Пчілка: Прощай. — Віра Лебедова: Материні сльози. — Іван Зубенко: Хуторянка. — Надія Слобожанка: Наші визначні жінки. — Дніпрова Чайка: Сказав ти, мій друже. — Леся Українка: Розбита чарка. — Д-р Кирило Трильовський: Наше жіноцтво й будучність України. — Марія Омельченко: І. Жіночий рух в Галичині. II. Жіночий рух на Кубані. — Христя Алчевська: Хризантеми схилились. — Д-р К. Трильовський: Про потребу повітових та місцевих етнографічних музеїв. — О. Г.: На подружі теми: — Леся Українка: Надія. — Д-р В. Ганькiвський: Домашня аптичка. — Д-р В. Г.: Косметика. — Марійка Підгірянка: Співанки. — Сірий Лев: Український пласт. Людмила Волошка: Шевченкові. — Інститут ім. П. Могили в Канаді. — Наші нові свята. — Марія Загірня: Я для краю свого... — Ів. Блажкевичева: Безалькогольні забави в читальнях. — І. Франко: Ой, ти, дівчино. — Д. Федоренко: Попадя Пісочничка (істор. опов.). — А. Кримський: Далека царівна. — Д-р В. Сіменович: Яка доля жде мущин. — Сміховинки. — Короткий огляд праці в наших жіночих товариствах. — Поради матерям, господиням і молоді. — М. Творидло: Новий почин нашого жіноцтва. — Бібліографія. — Оголошення.

Цей календар — один з найкращих, які у нас вийшли цього року. Заслугує на масове поширення в усіх кругах нашої суспільности, з окрема між українським жіноцтвом села і міста.

В. Винниченко: ПОВОРОТ НА УКРАЇНУ. Накладом групи соціялістичної молоді „Вільна Громада". Пшібрамська філія. Львів-Пшібрам 1926, стор. 34, 8°.

Антін Підкович: ОХОРОНА ЧЕСТИ. Основи полагоджування справ чести шляхом гонорового поступовання з виключенням двобою. Львів 1926, стор. 110, 16°.

Edvard Beneš: CINQ ANNÉES DE POLITIQUE EXTÉRIEURE. Praha. Editions „Orbis". Стор. 43, 8°.

Prokop Bareš: LES SPORTS ET L'EDUCATION PHYSIQUE EN TCHECOSLAVAQUIE. Prague 1926. Editions „Orbis". Стор. 250, 16°.

Leon Wasilewski: Granice Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 1926. Стор. 15, 8°.

ЖУРНАЛИ:

НЕЗАВИСИМОСТЬ. Непериодический журнал социал-демократической мысли. Редакторы-издатели: Г. Г. Айолло и Н. М. Галаган. Прага, 1926. Рік І. Ч. 2. Зміст: Г. Айолло: Марксизм и государство. — Ал. Гринин: Об одном социологическом исследовании национального вопроса. Статья вторая. — Н. Галаган: Наказание или преступление? (К убийству С. В. Петлюры). — Эн-Эн: К кризису в всесоюзной коммунистической партии. — Олургетели: Грузия. Годовщина восстания. — Т. Г.: Белоруссия. К объединению социалистических сил. — Ил. К. Американский капитал и большевики.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Рік VI. Ч. 46. Зміст: З. Пеленський: Обнова ощадностей. — Як організувати кооперативний збут яєць? — Кооперативний віз з нагоди „Дня ощадности". — Наші повітові осередки. — Обезпечення від крадежі. — Про музеї при кооперативах. — Свята кооперації. — Правне положення та податкові тягарі кооператив. — З Ревізійного Союзу українських кооператив. — В додатку: „Кооперативне Молочарство" ч. 2.

НОТИ:

ЛІТУРГІЧНІ ПІСНІ. Видання Підручної Бібліотеки Архикатедрального Хору у Львові. 1) Зшиток: Слова — Єдинородний (3 композиторів). 2) Зшиток: Святий Боже (4), Єлици (2), Хресту Твоєму (2). 3) Зшиток: Алилуя (9). 4) Зшиток: Іже Херувими (3), Яко да Царя (3). 5) Зшиток: Достойно єсть (4). 6) і 7) Зшиток: Милость мира (4), Свят (4), Тебе поєм (4). 8) Зшиток: Отче наш (4).

✝ Посмертні згадки.

Роман Ковалів, гімназ. учитель у Сяноці, найстарший син відомого письменника Степана Ковалева, упокоївся по короткій і тяжкій недузі дня 10. листопада ц. р. в 47 році життя. Майже усе населення Сянока взяло участь у похоронах, в суботу, дня 13. листопада ц. р. Ця численна присутність осіб, які вважали своїм обовязком віддати останню прислугу покійникові, є доказом, що уся сяніцька громада відчула дуже болючо втрату цеї небуденної людини. У покійнім зійшов у могилу чоловік незвичайної доброти серця й сильного характеру. Жалібний похід провадило духовенство з о. деканом Цегеликом на чолі й оба гімназ. катехити лат. обряду.

Покійник був вихованком інституту бл. п. Костя Паньківського; ще як студент львівського університету був секретарем останнього виділу „Академічної Громади" перед сецесією. Фільософію кінчив у Відні. Чужі були йому ефектовні виступи, погоня за популярністю, демагогія. Очі його горіли радістю на вид все нових, що раз більш численних кадрів робітників на народній ниві. Він був одним з найдіяльніших громадян города Сянока. Своєю совісною 23-літньою працею виховав три покоління гімназ. молоді.

Земля Йому пером — та земля, яку він і сам щиро любив і инших учив любити!

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Петра Євсевського у складі 30 осіб виступає:
Субота 20. XI. — Городок.
Неділя 21. XI. — Судова Вишня.
Понеділок 22. XI. — Мостиська. 719

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:
Субота 20. XI. — Мельниця.
Неділя 21. XI. — Мельниця. 528 2—2
Вівторок 23. XI. — Бучач.

Заходом Ініціятивного Гуртка Українського Студентського Спортового Клюбу у Львові відбудеться в неділю 21. листопада ц. р. в залі „Академічного Дому" при вул. Супінського ч. 21 о год. 11 перед полуднем відчит тов. Береста Осипа п. з. „Українське студентство а спорт". Добровільні датки на У. С. С. К. приймається з подякою при вступі на салю. За Ініціятивний Гурток У. С. С. К. Макарушка Богдан, Жарський Едвард. — О год. 2·15 попол. цього-ж дня відбудуться на площі „Сокола-Батька" мечеві змагання „Університет—Україна" комб. Перед змаганням відбудеться осінний біг навпростець. Траса около 3 км. — Вступ за добровільними датками.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ФОРТУНА НОВА виробляє найріжнородніші цукорки і помадки, яких смак та якість знані серед своїх і чужих. 908а 2—2

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ військову книжечку згублену, виставлену через П. К. У. Камінка Струм. на імя Миколи Чучмана с. Івана і Ірени з Топорова. 933 2-2

ПЯНІНО чорне, німецької марки, найновішої конструкції продасть „Монюшко", Зіморовича 10. 933 2—2

60 СОТ. коштує одна ложечка до чорної кави з хінського срібла у Мандля вул. Коперника 14. Проти кіна Коперник. 681 10—?

КУПЛЮ фортепян або пяніно уживане тільки приватно. Зголошення до Адміністрації під „Готівка". 942 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

НАШІ ЦЕРКОВНІ ХОРИ з браку нових і добрих творів до Служби Божої, повинні закупити видані Підручною муз. бібліотекою Архикатедрального хору пісні до Служби Божої на мішаний хор. 1-й зошит **Слова-Єдинородний,** 2-й з. **Святий Боже, Єлици, Хресту Твоєму,** 3) **Алилуя,** 4) **Іже Херувими,** 5) і 6) **Милость, Свят, Тебе поєм,** 7) **Достойно єсть,** 8) **Отче наш.** Кождий зошит має 8 сторін читкого нотного друку і містить по кілька родів даного твору. Ціна кождого зошита 1·25 зол.; набути можна у наших книгарнях або у Івана Охримовича Львів, Домініканська 11, парт. 949 1—2

XV. Звичайні Загальні Збори

„Союза Українок" у Львові

відбудуться дня 5. грудня ц. р. о 3-ій год. попол. в салі Тов-а „Бесіда", Рутовського 22, зі слідуючим денним порядком:

1. Відкриття Зборів і вибір Президії.
2. Відчитання протоколу з поп. Загальних Зборів.
3. Звіти з діяльности Головного Виділу.
4. Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії.
5. Вибір голови і нового Виділу.
6. Внесення і запити.

В разі браку відповідного числа членів Збори відбудуться з тим самим денним порядком о годину пізніше.

ЗА „СОЮЗ УКРАЇНОК":

Марійка з Бачинських Донцова
голова.

М. Мрицівна
секретарка.

950 1-1

Управа Каси Хорих міста Львова розписує

КОНКУРС

на посаду лікаря-окулісти і лікаря-Рентґенольоґа.

Услівя принятя:

1. Лікарський дипльом.
2. Польське горожанство і право виконувати лік. практику в Польській Державі.
3. Докази довшої шпитальної або клінічної практики.
4. Не більше як 40 літ життя.

Термін до вношення прохань упливає з днем 15. грудня ц. р. Близших відомостей уділить Начальний Лікар, вул. Браєрівська ч. 8, II. пов.

За Управу Каси Хорих м. Львова:

Директор
Салямандер в. р.

Предсідник Управи
Ян Щирек в. р.

945 1-1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів Ринок ч. 10

воду того зїзду московські „Известия“, вказувалиб на те, що конференція обох міністрів закордонних справ займалася богато поряд справ мира на Сході також справами европейськими. Москва за всяку ціну хотілаб підставити Англії ногу — а це можна робити не тільки підсичуванням англійського шахтирського страйку, але ще краще револьтуванням проти неї тих народів і держав в Азії, що є у сфері її впливів. Це большовицькі дипльомати ведуть послідовно від довшого часу і в данім випадку треба їм було знати, наскільки вони моглиб рахувати в цій акції на теперішню націоналістичну Туреччину.

Важко сказати щонебудь про зміст розмов, ведених в Одесі. Можна тільки догадуватися, що обі сторони вели необовязуючі покищо розмови на тему, як далеко можуть сягати взаїмні зобовязання обох держав. Можна також думати, що обі сторони рішили приготовити собі матеріяли для будучої, мабуть недалекої, цілком реальної умови.

Часописи підчеркують іще одну немаловажну причину стрічі турецького дипльомата з Чічеріном. А саме ангорський уряд, занепокоєний посуненнями італійської політики на Балкані, зокрема в Атенах і в Софії, бажав нібито цею стрічею підчеркнути, що Туреччина не є ізольована. Тому велів свому представникові так остентаційно маніфестувати турецько большовицьку приязнь. Знов же „Берлінер Тагеблят“ подає з Москви, що поважне місце в одеських нарадах мала нібито справа приступлення Туреччини до Ліги Націй, чому СРСР явно противиться. А що Туреччина сама не має особливої охоти вступати до Ліги, то нібито в Одесі обговорено подрібно пляни обох сторін, а зокрема як їм слід по правді оцінювати політичне положення після усунення Туреччини з Женеви.

На всякий випадок поголоски про підписання в Одесі большовицько-турецько-перського договору щонайменше передчасні, тимбільше, що делєгата Персії в Одесі зовсім не було. Зафіксування такого договору — це справа щойно найближчого часу.

НОВИНКИ.

— Конфіската. Вчорашне число нашого часопису сконфісковано за 23 рядки передовиці п. з. „Національна концентрація“. Це 113. чергова конфіската нашого часопису в цьому році.

— Повінь свят. Пять днів минуло від останнього народнього польського свята: св. Костки, „опікуна Львова“. Вчора прийшло нове народне свято: „роковини визволення Львова“; знову молебні, ілюмінації, оркестри, яких єдиною метою розбуркати пристрасти. Адже при такім святі не обійдеться без промов на тему „гайдамацької“ орди. Шкода, що всі инші галицькі міста теж не святкують роковин свого „визволення“; може би можна нарешті одного дня позачиняти всі школи і розпустити діти додому, бо в році не лишиться ні одного несвяточного дня.

— Буденна львівська хроніка. Вчора найшли у Львові на „Горі Страчення“ молоду жінку невідомого прізвища, яка лежала без памяти, випивши отрути. — 54-літня сторожиха при вул. Яблоновських 10 а випила в самовбивчім намірі більшу порцію затроєного денатурованого спирту. — 10 місяців вязниці дістав 40-літній Степан Мазуркевич за те, що вкравши з фіри селянинові коц, поранив його ножем і поважно покалічив; але що зробити з таким аматором чужої власности, коли останній його засуд за крадіж є з черги вже... 37-ий? — Суд звільнив від кари реставраційного гостя при вул. Янівській, Дяконя, який 19. вересня нападений місцевими галабурдниками у власній обороні стрілив з револьверу і вбив одного з них Гафтка. — Брати Єхель і Давид Бравни, хотіли заробити на власній крамниці легким коштом: винесли весь крам і заранжували самі влом. Зате, що вони ліпші купці як вломники і пробили в стінах кепські діри, які їх зрадили, підуть „до діри“ на цілий рік.

— Цікавий процес почався в Лодзі. Обвинувачують там пятеро дітей, в віці від 11—14 літ у профанації церковної кони. На розправу візвали 44 свідків: учеників і учителів і ведуть її при зачинених дверях. Цих учеників викинули вже у свій час... з усіх шкіл польської республики. Ніхто, здається, не є за тим, щоби дозволити молоді безкарно зневажати релігійні почування, а проте при глибшій застанові виринає така рефлексія: до чого путнього може довести такий процес, після такої суворої кари, яку вже наложили на малолітніх, написано напів несвідомих свого вчинку? Їх засуджується вже нині на паріїв суспільности або... на „великих людей“ які початку такої своєї карієри не забудуть.

— Смерть двох маляр'в. Помер австрійський маляр Густав Адольф Гесль, майже забутий нащадок XIX. віку і його стилю: „Stiebben“-у. жанрових і анекдотичних картин, а також історичних портретів. — У 83 р. життя помер відомий карикатурист і винахідчик геліоґравури Карль Кліц. Змалку працював у робітні свого батька фотографа, на Моравії. Вже тоді виявив хист до карикатури і видав першу злобну летючку „Веселе Лісти“. Суд потягнув його до відповідальности. Переїхав на Мадярщину, де працював у тамошніх сатиричних журналах. Пізніше вернувся до Відня, де став співробітником „Floh“ і „Humoristische Blätter“. Був це справжній журналіст у рисунку. Згодом виїзджає до Англії, де із сестрінком якогось єпископа одчиняє заведення для винайденої ним геліоґравури. Малює в „Стевенс Ревю“ і стає відомим у всій Англії під прізвищем Клей; стає багатим чоловіком і вертається до Відня.

— Хрестикова загадка для дипльоматів. Німецький уряд і англійські дипльомати мають малий клопіт. Не так з політикою, як з формою чемности. У Берліні призначений новий англійський амбасадор Ліндсей. Згідно з традиційною звичкою такого нового амбасадора представляє иншим амбасадорам т. зв. „декан дипльоматичного корпусу“ у данім місті. Тимчасом цим „деканом“ у Берліні є представник радянського уряду „товаріщ“ Крестінський. Англійському амбасадорові не в смак іти під сальонову опіку такого ворога етикети. І тепер усі мають „хрестикову загадку“.

— „Актуальна“ література. З чужинських часописів вичитуємо звістку, що кількох визначних письменників пише тепер повісти на дуже актуальну тему спіритизму. До них належить англійський письменник Уельс, який саме скінчив велику суспільно-фільософічну повість і еспанський Бляско Ібанес. Майже одночасно зачуваємо, що з наших галицьких авторів Антін Крушельницький пише повість „Спритик“, а Осип Турянський комедію „Райтик“. Наскільки нам вільно догадуватись, оба ці твори будуть основані на матеріялі з рогатинських відносин.

— Доля атлета. Називався він не дуже поетично „Розквас“, але управа цирку додала до цього прізвища, титул „феноменальний атлет“. Їздив по поморських містах. Сенсаційним пунктом його програми було „авто з 6 особами на грудях Геракля“. Показував він цю штуку нераз, аж приїхав до містечка Картузи. Публика виповнила цирк; прийшла „продукція“ з автом. Виїхало воно на атлета і... перехилилось на бік; в одну мить стрижень Геракля зломався і він згинув на місці. Погано почувало себе тих 6 осіб, що пробували в авті його силу.

— Людський звіринець. У місті Арнштадт (Німеччина) шлюсар Бок убив потайки різника, порізав його на куски і вкинув до ставу. Щойно згодом злочин виявився; Бок мав зносини з жінкою вбитого. — Два 16-літні шлюсарські челядники у Бидгощі Ляйтгебер і Рисецький убили лікаря, касієра лікарського союзу, щоби за 15.000 ограблених золотих купити собі мотоцикль. Одного засудили на 15 літ, другого на 10. — Президент Масарик помилував від кари смерти на досмертну вязницю трьох злочинців, які підчас війни вбили кілька осіб і мясо їх продавали. Один з них Иосиф Фейта приняв цю звістку зовсім байдуже і підписав протокол. Зате другий його спільник Дворачек заявив, що воліє шибеницю. Його спільничка жінка не хотіла підписати протоколу, тому, що вважає себе надалі невинною. Ясно, що ці їх протести не мають юридичного значіння.

— Ще одно місце із золотом. Італійське піємонтське містечко Джавене в альпейській долині має всі дані на Ельдорадо. В його сусідстві мали відкрити золото. Серед населення давно ходили чутки про золотодайну землю. Навіть середновічні документи потверджували ці здогади. 50 літ тому французьке товариство дістало концесію на розкопки, але швидко кинуло цю працю. Згодом за неї взявся місцевий парох, до спілки з шахтарем і вони склали синдикат з 450 власників, що мають 200 гектарів землі. Взяли собі до помочі відомого геольоґа проф. Фелічі і почали шукати. Найдено три шари із золотом, сріблом і ніклем; з трьох кубічних метрів добули 18 грамів золота. Такий процент оплачує вкладений капітал і працю. Скрізь ідуть рухливі розшуки за новими джерелами майна.

— Жиди в Ню-Йорку. Ню-Йорський кореспондент „Таймса“ повідомляє, що в Ню-Йорку місті (центр) живе 1,750.000 Жидів себто, третина загального населення 5,924.000. З 350.000 дітей, які ходять до школи 38 прц. є мойсеєвого віроісповідання. В останніх пяти роках, які були дуже корисні для ведення інтересів, богато Жидів переселилось з бідних дільниць до богатших.

— Мистецтво ледяної доби. У печерах французького міста Монтеспан, досліджених кілька літ тому французьким ученим Кастере, найдено тепер незвичайно цікаві зразки первісної культури: образ левів з ледяної доби, перший зразок такого мистецтва. Сцена змальована пальцями: дикі коні скачуть крізь пліт. На землі печери є сліди людських ніг, дорослих і дітей. Граф Бегуен, професор у Тулюзі, один з найбільших знавців ледяного мистецтва, вибирається до Европи з відчитами про це відкриття.

— Світова хроніка. У Букарешті помер один з найвизначніших провідників ліберальної партії Олександер Константінеску, в 67 р. життя, кількаразовий член кабінету в 1909 р. — У Парижі почався цивільний процес морганатичної жінки румунського князя Кароля, пані Лямбріно, яка домагається від нього відшкодування 10 міл. фр. за моральні втрати наслідком розводу з нею. Князя боронить відомий політик Поль Бонкур. — Німецька преса сильно невдоволена тим, що до Альзації приїзджає щораз більше Поляків на постійний побут і шукати праці; 7 років тому було їх там 5.000, нині 60.000. — Російський вел. князь Кирило, кандидат до престола, приїхавши до Відня, хотів дістати від тамошніх банкирів більшу позичку, на тій підставі, що за два роки напевно засяде на престолі. Ця гарантія видалась віденцям надто слабою і вони казали йому вишукати собі добрих ручителів на вексель. — 4-го ц. м. французький університет у Монпельє святкував 100-літні роковини відкриття брому. Його винахідником є скромний фармацевт Антін Балар, який добув його з морської води. — На міжнародній вуглевій конференції у Пітсбурзі, німецький учений д-р Берґіюс доказував, що олій можна добувати з вугля всякого рода, з вінімком антрациту. Тисяч кільо вугля може дати 150 к. газоліни і 200 к. олію середньої ваги. — В околиці Риму, в містечку Маліяно, мав упасти цими днями великанський метеор, який пробив землю на 45 м. глибини; його добувають із землі, щоби передати до ватиканського музею. — Англійський археольоґ Уілер найшов недалеко піраміди в Гізе гробницю єгипетської королевої Гетефес, матері фараона, що збудувала піраміду Хеопса. Ця гробниця є старша на 1500 літ від гробниці Тутенхамена; у ній найдено домовину з алябастру, на якій були надписи хто там лежить, крім цього чимало золотих предметів.

— Мандруюча гора. Від кількох тижнів недалеко міста Уейльс (Англія) в місті Овм посувається гора, щодня по півтора центиметра в напрямку міста. Цими днями вона розлупилась на двоє і вода з ріки почала заливати місто. У звязку з цим річище зросло на два ступні і місто загрожене повінню.

— Передординаційні іспити абсольвентів богословії Львівської Архієпархії відбудуться в середу дня 24. листопада 1926 о год. 5. попол. в Духовній Семинарії у Львові. З поданням належить предложити абсолюторію.

— Повідомляємо П. Т. Публику, що фірма „Д. САВИЦ і С-ка“ у Львові вул. Валова ч. 14., відкрила детайлічну продажу вин, літурґічних, лічничих і столових, найліпшої якости китайського чаю, кави, какао, чеколяди, консерв і т. п., як також продає щоденно свіже ДЕСЕРОВЕ МАСЛО. — На провінцію висилає в довільній кількости і дочисляє лише половину почтової оплати.

— Футра замовляти треба у Карпяка Львів, ул. Куркова 11/а.

Зі спорту.

В справі положення українських спортових товариств під Польщею.

Від голови спорт. т-ва „Скала“ в Стрию, п. Ізидора Мазяка, дістаємо в справах, порушених „Ділом“, велике письмо, з якого вибираємо отсе:

Перечитавши статті в „Ділі“ бачу, що автори їх представили вірно стан наших спортових дружин. У своїх кінцевих виводах вказують вони на конечність компромісу нашого спорту з польським. Хто не лаіком у спортових справах, той знає, що компроміс із польським спортом можна осягнути лиш через вступлення всіх наших спортових установ до Польського Спортового Союзу. А це ми повинні категорично відкинути з отсих причин: 1) Коли ми і в богатьох инших важних справах оминаємо всякі такі компроміси, то думаю, що і в справі спорту не можемо инакше поступити. Можемо без того обійтися, мусимо тільки хотіти і більше на собі полягати. 2) На випадок якби ми навіть вступили до Польського Союзу, то можемо бути певні, що не дуже би царювала справедливість у відношенні до нас. Поминувши сам Польський Союз, котрому напевно ближчі будуть польські установи і який знаний з того, що навіть між своїми польськими клюбами має своїх фаворитів, малиб ми нераз ще й дуже неприємні інциденти (у випадках нашої виграної) зі сторони польської публики, яка не дуже то вміє по спортовому заховуватись, коли ходить про говор її „фаворитів“.

Я не є противний тому, щоб не грати з польськими дружинами. Овшім — нам дуже потрібно якнайчастіше грати, і то з добрими чужими дружинами. Може би вдалося нашому спортовому начальству знайти такий „модус“, щоб наші дружини могли систематично розгривати т. зв. приятельські змагання з польськими й жидівськими товариствами, але без того, щоби з ними злиматися. Скажу ще, що якби ми вступили до Польського Союзу, то мусілиб зачинати від ц-класи (в найліпшім разі від класи В), отже також мусілиб на грати з марними польськими клюбами.

Думаю, що ми повинні більше полягати на собі. В наших дружинах є богато хиб, котрим треба зарадити. Найважніші з них: 1) Управа кожної спортової установи мусить подбати про карність, якої у нас в кожній дружині, на жаль, нема. 2) Т...

Розвал самоврядування.

I.

Чим більше розвинена, матеріяльно й культурно, країна, чим більша свідомість її громадян і чим більше почуття відповідальности її уряду, — тим ширше розвинене в ній самоврядування, тим повніша участь у ньому громадян. Такі країни, як Німеччина, Франція, Англія, скандинавські держави, а з повоєнних державних новотворів Чехословаччина і Фінляндія — живуть повним самоврядним життям. Комунальні вибори в котрій небудь з тих країн — це подія першорядної ваги, подія без сумніву важніша, як вибори до парляменту. Чому? Бо самоврядні установи безпосередньо торкаються інтересів загалу населення. Парляменти звичайно займаються головним чином „високою політикою", проблємами загальними, міжнародніми справами, військом, валютою і т. и., а самоврядні установи є висловом політики льокальних інтересів, політики буднів, безпосередніх інтересів населення.

Розбудова самоврядування відтяжує парляменти, робить справнішою державну адміністрацію, дає спромогу громадянству виявити свою ініціятиву й самодіяльність. Зайвим зазначувати, що праця в самоврядних установах підвисшує громадянський рівень загалу, витворює й поглиблює почуття відповідальности, звязує самоврядні установи зі широкими колами громадянства, заспокоює амбіції рухливіших одиниць. Самеж самоврядування, будучи висловом самодіяльности громадянства, впливає ублагороднюючо на нечуттєву закаменілість, механічність і вибуялі норови бюрократії. Тим чином вводиться рівновагу між чинниками до певної міри абстрактно державного механізму і чинниками позитивно-громадянської потенції.

Значіння самоврядування розуміють всюди, де суспільно-політична культура пробила собі шлях серед нетрів ріжних родів абсолютизму і диктаторства. Нищити самоврядування значить вбивати громадянське почуття, перемінювати маси з підмету прав і обовязків у предмет бюрократично-абсолютистичної експериментації, значить трактувати громадян як невласновільний елемент, не допускати проявів якоїнебудь громадянської ініціятиви.

Загин самоврядування — це карловатіння громадян, або протекційна політика в користь одної нації чи одної кляси або партії. Такі явища помічаємо в радянському союзі, у країнах, що стогнуть під чоботом фашистівської диктатури, в балканських державах, яких політична культура формувалася в школі турецького своєвілля, і в Польщі. Не в цілій Польщі, тільки на українсько-білоруській території, себ-то в східній половині сучасної польської держави.

Яке побоєвище представляють тут тзв. самоврядні установи і громадська самоуправа як цілість, розглядали ми вже нераз.

На всій українській території урядують наказні війти, правительственні комісари з довільно зложеними на приказ „організацій народових" тзв. прибічними радами. Повітові ради на території Сх. Галичини, які — не зважаючи на куріяльну систему і перевагу в них польсько-поміщицького і міського елементу, всетаки вспіли дещо й додатнього зробити для населення (бож навіть вибудування дороги до одного чи другого дідича було вкладом в культуру краю під комунікаційним оглядом) є сьогодні наскрізь мертвими установами. Теж саме торкається тзв. Самоврядного Виділу у Львові (б. Виділу краєвого), який є в останній стадії чахотки. В містах також панують тзв. правит. комісари із вшехпольсько-бюрократичної кліки. Заведені на Волині після ліквідації незвичайно діяльних земств „соймики повітові", підчинено адміністраційній бюрократії, звязуючи по рукам і ногам їх діяльність. Одначе й ці безголосі примітиви самоврядування є сіллю в очах вшехпольської мафії, яка постійно підносить вереск, домагаючись їх ліквідації.

За той час в инших країнах, а навіть в инших областях сучасної польської держави вже два і три рази відбувалися вибори до самоврядування, вже кількакратно відбувалося відмолоджування цього важного чинника адміністраційно-громаського життя, а у нас закаменів стан наказности. Польща є республикою, але в самоврядних установах на українській території від першої хвилі інсталяції польської влади приноровлено якийсь своєрідний спадкоємно монархічний принціп. В західній Галичині, яка за Австрії зі східною Галичиною творила одну цілість, переведено громадські вибори на основі старої ординації (з доданням четвертого загального кола на основі декрету Польської Лікв. Комісії в Кракові). І отсе вдруге розписано там вибори до громадських рад, хоч — що правда — знову на основі тієї латаної і перестарілої ординації. А в нас ні слиху, ні диху. Мертва тишина. Все в порядку. Тут, де населення привикло до громадської самодіяльности, ані кроку вперед.

Зариси кращої будуччини.

(Від нашого кореспондента.)

(Докінчення.)

III.

Споміж сутолоки фактів і розвитків, які з далечини чужих земель і океанів впливають і на нашу будуччину, три ряди процесів і подій відмічаються своєю трохи не фізичною безпосередністю у формуванні нашої долі. Ось вони:

стихійне і неминуче загострювання італійсько-французького напруження тай

майже так само неминучі поступи у французько-німецькому відпруженні;

вже доконаний, а як ні, то неминучий в недалекій будуччині радянський Термідор.

Українському громадянинові з цього чи того берега річки не вільно спускати тих явищ з ока.

Кілька слів про кожне з них.

Ворогування Італії проти Франції мусить рости з кожним днем і кожною годиною незалежно від такої чи иншої волі її вравительств. Це завість і ворогування голодного проти ситого, бідного проти богатого. Усунути його могла би єдино тільки капітуляція Франції: уступлення в користь Італії французьких кольоній в Африці, передовсім Тунізії; здача італійським племенем залюдненої Корсики і зречення „історчних італійських земель" Савої, области Ніци, Мантону, трохи чи не Марселю; право sui generis екстериторіяльности для сильнішої міліона і щораз зростаючої італійської іміграції у Франції. Без цих — гріх сказати-б, що скромних—„уступок" мала, гориста, малородюча, безмінеральна, та архиплідна своїми дочками, Італія дуситься в безнадійній клопотливости за кусник хліба тай в зажертій, невмолимій зависти і ненависти супроти щасливої Франції, богатої родючими землями, перевантаженої кольоніями та із спиненим зростом числа населення. Італія може жити й розвиватися виключно тільки коштом геройських, безприкладних в історії жертв і уступок Франції. А Франція до такої резиґнації зі свойого великого державного становища і в переданих прадідами, кровю здобутих дібр —невже можна їй це за зло брати? —ні тріщечки не схильна. Тим менше схильна, що вона найперша воєнна нація в світі нація Орлеанської Діви, нація Туренна, Наполеона, нація двох перемог над Марною, — перемог над другою з черги воєнною нацією світа, Німцями. Воєнна тугість тут у крови, костях і нервах кожного горожанина, хочби і як він був теоретично миролюбивий. Про капітуляцію Франції перед апетитами й потребами Італії тут не може бути мови. А що, як кажуть Росіяне, „баснями соловія не накормиш", то Італії не остається ніщо инше, крім ultima ratio. Не маючи одначе ілюзій про те, як саме випав би для неї поєдинок сам на сам з Францією, Італія скреготче зубами, розюшує до краю злість своїх горожан проти Франції і жде—відповідно традиціям своєї політичної й воєнної диплaьоматії —нового приходу щасливої міжнародньої combinazione.

IV.

В такій combinazione рішаюча доля могла би, не тільки могла би, а мусіла би припасти Німеччині. Дужість німецька відроджується з кожним днем, а сталаб вона активно по стороні Італії, то Франція зажила би важких годин. Натомісць уже самої забезпеченої невтральности Німеччини доволі, щоби Італія не поважилася вступити у війну з Францією; навіть без німецької помочі французькі полки швидко наспіли би до Риму, а то й до Неаполю. Ці тай численні инші огляди заставляють французьку диплaьоматію йти спершу на порозуміння, далі на угоду, а може ще далі в будуччині й на взаїмну асекурацію, а то й на союз з Німеччиною. Мусоліні, в якому надзвичайно тонка субтельність змішана з рознузданими відрухами, сьогодні кається ізза своїх торічних грубостей на адресу німецького народу; вже й говориться про його заходи коло заключення „договору приязни" з Німеччиною. Такий договір може й буде підписаний, та що з того? Італії треба не плятонічної приязни чи невтральности Німеччини, а воєнного союзу і військової співучасти проти Франції. Ледві, чи є нині хто в Німеччині, що хотів би йти на таку нову кріваву авантуру, яка ще й легко могла би виродитися в нову загально-европейську метушню. Німецькі життєві інтереси нарушені й загрожені не від Заходу, а від Сходу, тай у розвитку німецьких взаємин із евро-азійським Сходом лежать німецькі господарські, а може й популяційні можливости. Тут Франція може за невтральність, не кажучи вже й про союз, Німеччині заплатити безцінними для неї уступками. Не будемо нині говорити про ті уступки і про їх неминучі наслідки також для нашого краю і народу. Вони ясні всякому, хто знає карту Европи і територіяльний статут, накинений післявоєнними договорами. Не зважаючи на поставлене з відомої сторони домагання і на зорганізовану в одній части французьких газет кампанію за втягнення питання про східні кордони Німеччини до переговорів про Туарі і за поставлення Німеччині вимоги нових гарантій на цій точці, французька диплaьоматія те домагання чемно та рішучо відкинула. Це превижний знак, це величезний крок до французько-німецького замирення. За ним підуть инші. Можуть бути перерви в праці над наладжуванням нових відносин між двома найсильнішими народами на Заході европейського континенту, але після перерв справа знову мусить піднятися. До заключеного вже союзу між німецьким углем і французьким залізом (могучий французько-німецький промисловий синдикат) долучаться союзи инших галузей обосторонної промисловости. Переговори ведуться; вони не легкі; не легко й перемінити настрої широких мас обох націй; але й тут великі поступи вже зроблені і праця йде вперед. Усе те буде здійснене не нині, і не завтра, а після завтра, хоч би через десяток років. Що таке десяток, а й кілька десятків років у житті народів, а їх історії?

V.

Річ зайва вияснювати галицькому читачеві, яка епохальна вага французько-німецької згоди не тільки для Італії, а для Европи цілої, для великої польської річипосполитої, для нас, для радянського союза. Одначе не вільно забувати, що французько-німецьке загодження може нам дати свій новий ефект щойно тільки під одною умовою. Ця умова: реалізація — насильною чи еволюційною дорогою — радянського Термідору.

Термідору? Загляньте хоч би до шкільного підручника історії за значінням дати Девятого Термідора! Це дата кінця воюючого комунізму і пророків його. Дата початку віднови людського і людяного життя у Франції.

Але про Термідор поговоримо незабаром окремо.

В. Левицький.

Одеська стріча.

Про що радив Чічерін з Руді беем.

Европейська преса підняла немалий шум з приводу стрічі Чічеріна з Тевфік Руді беєм в Одесі. Що криється за тою стрічею, про що говорили з собою оба диплaьомати?

На ту тему пишеться богато в світовій пресі. Певне є одно, що не говорено там про створення азійської Ліги Націй у противагу Лізі Націй в Европі, як це заповідали поінформовані журналісти, бо це булоб явним визовом цілої европейської диплaьоматії, на що сьогодні не може дозволити собі ніяким робом диплaьоматія більшовицька, яка мусить коритися на всі сторони, щоб тільки роздобути закордонні капітали. На це не моглоб піти і молоде ангорське правительство, яке також простягнуло руку по закордонні капітали і яке, як найближчий сусід СРСР, не може замикати очей на те, що між тими небезпеками, які погрожують суверенности Туреччини, більшовицька небезпека найближча і найнебезпечніша.

Думки що їх висловлюють з при-